

Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų eksporto kontrolė

Vytautas Danilevičius

Aplinkos apsaugos agentūros, Cheminių
medžiagų departamento, Informacijos
skyriaus vyr. specialistas

Teisės aktai

- **ROTerdamo konvencija dėl sutikimo, apie kuri pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje**
- **Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 689/2008 2008 m. birželio 17 d. dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo**
- **Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų eksporto ir importo tvarka (patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. D1-154)**

Kam svarbus Reglamentas 689/2008/EB

- Draudžiamų ir ribojamų pesticidų eksportuotojams.
- Draudžiamų ir ribojamų pramoninių cheminių medžiagų eksportu (REACH XV priedas).
- Preparatų, kuriuose yra draudžiamų ir ribojamų medžiagų eksportuotojams.
- Draudžiamų ir ribojamų cheminių medžiagų, bei jų savo sudėtyje turinčių preparatų importuotojams.
- *Minėtos draudžiamos ir griežtai ribojamos cheminės medžiagos turi būti įtrauktos į Reglamento 689/2008/EB I priedą*

Roterdamo konvencijos taikymo sritis, 3 str.

1. Ši Konvencija taikoma:

- a) draudžiamoms arba griežtai ribojamoms cheminėms medžiagoms; ir
- b) labai pavojingiems pesticidų junginiams.

2. Ši Konvencija netaikoma:

- a) narkotikams ir psichotropinėms medžiagoms;
- b) radioaktyvioms medžiagoms;
- c) atliekoms;
- d) cheminiam ginklui;
- e) medikamentams, įskaitant vaistus žmonėms ir veterinarinius vaistus;
- f) cheminėms medžiagoms, kurios yra naudojamos kaip maisto priedai;
- g) maistui;
- h) tokiems cheminių medžiagų kiekiams, kurie mažai tikėtina, kad gali veikti žmogaus sveikatą ar aplinką, jeigu jie importuojami:
  - i) moksliniams tyrimams ar analizei; arba
  - ii) konkretaus asmens, kuris asmeniniam naudojimui importavo tai paskirčiai pagrįstą jų kiekį.

Roterdamo konvencija – sąvokos, 2 str. (1)

- a) „cheminė medžiaga“ – tai medžiaga, egzistuojanti savaime arba esanti mišinio ar preparato sudėtyje, pagaminta arba gamtinės kilmės, tačiau jai nepriskiriami gyvieji organizmai. Ši sąvoka apima tokias kategorijas: pesticidus (įskaitant labai pavojingus pesticidų junginius) ir pramonines chemines medžiagas;
- b) „uždrausta cheminė medžiaga“ – tai cheminė medžiaga, kurios bet koks naudojimas vienoje ar keliose kategorijose buvo uždraustas galutiniu reglamentuojančiu dokumentu siekiant apsaugoti žmogaus sveikatą arba aplinką. Sąvoka apima chemines medžiagas, kurias panaudoti pirmą kartą leidimas nebuvo gautas arba kurios pramonės buvo išimtos iš vietinės rinkos ar išbrauktos iš tolesnio patvirtinimo toje šalyje svarstymo proceso, ir kai yra aiškių įrodymų, kad tokių veiksmų buvo imtasi siekiant apsaugoti žmogaus sveikatą ar aplinką;
- c) „griežtai ribojama cheminė medžiaga“ – tai cheminė medžiaga, kurios faktiškai bet koks naudojimas vienoje ar keliose kategorijose buvo uždraustas galutiniu reglamentuojančiu dokumentu siekiant apsaugoti žmogaus sveikatą ar aplinką, tačiau leidžiami kai kurie konkretūs medžiagos naudojimo būdai. Sąvoka apima chemines medžiagas, kurių nė viena naudojimo sritis praktiškai nebuvo patvirtinta arba kurios pramonės buvo išimtos iš vietinės rinkos ar išbrauktos iš tolesnio patvirtinimo toje šalyje svarstymo proceso, ir kai yra aiškių įrodymų, kad tokių veiksmų buvo imtasi siekiant apsaugoti žmogaus sveikatą ar aplinką;

Roterdamo konvencija – sąvokos, 2 str. (2)

- e) „galutinis reglamentuojantis dokumentas“ – tai Šalyje priimamas dokumentas, kuriam nereikia jokių paskesnių tos pačios Šalies reglamentuojančių dokumentų, kurio tikslas – uždrausti arba griežtai apriboti cheminę medžiagą;
- d) „labai pavojingi pesticidų junginiai“ – tai cheminės medžiagos, pagamintos naudoti kaip pesticidas, stipriai veikiančios sveikatą ar aplinką, kurių poveikis pastebimas per trumpą laiką po vienkartinio ar daugkartinio poveikio laikantis naudojimo sąlygų;
- f) „eksportas“ ir „importas“ – tai atitinkamai cheminės medžiagos pervežimas iš vienos Šalies į kitą Šalį, išskyrus paprasčiausias tranzito operacijas;
- g) „Šalis“ – tai valstybė arba regioninė ekonominės integracijos organizacija, sutikusi prisiimti šios Konvencijos nustatytus įsipareigojimus, kuriai galioja ši Konvencija;
- h) „regioninė ekonominės integracijos organizacija“ – tai organizacija, įkurta tam tikro regiono suverenios valstybės, kuriai jos valstybės narės perdavė įgaliojimus šia Konvencija reglamentuojančiais klausimais ir kuri, remiantis jos vidaus tvarka, buvo tinkamai įgaliota pasirašyti, ratifikuoti, priimti, patvirtinti šią Konvenciją arba prie jos prisijungti.

Roterdamo konvencija - institucijos

- Konvencijos šalių konferencija- svarsto ir tvirtina Konvencijos III priedo pakeitimus ir papildymus, kitus su konvencijos įgyvendinimus susijusius klausimus.
- Konvencijos Sekretoriatas- vykdo administracines funkcijas, susijusias su Konvencijos įgyvendinimu.
- Cheminių medžiagų kontrolės komitetas- vertina šalių patiktus pranešimus apie cheminių medžiagų uždraudimą ar griežtą apribojimą, tiekia pasiūlymus dėl Konvencijos III priedo pakeitimų.
- Paskirtosios nacionalinės institucijos (toliau- PNA)- vykdo administracines funkcijas susijusias su Konvencijos įgyvendinimu valstybėse narėse.

Roterdamo konvencija: eksporto pranešimo procedūra, 12 str.

1. Kai cheminė medžiaga, kuri Šalyje yra uždrausta arba griežtai ribojama, eksportuojama iš jos teritorijos, ta Šalis importuojančiai Šaliai pateikia pranešimą apie eksportą. Pranešime apie eksportą pateikiama informacija, nurodyta (Konvencijos) V priede.
  2. Pranešimas apie eksportą pateikiamas prieš pirmą kartą eksportuojant cheminę medžiagą po to, kai priimamas atitinkamas galutinis reglamentuojantis dokumentas. Vėliau pranešimas apie eksportą pateikiamas prieš eksportuojant pirmąjį kartą bet kuriais kalendoriniais metais. Importuojančios Šalies paskirtoji nacionalinė institucija gali atšaukti reikalavimą pateikti pranešimą prieš eksportuojant.
  3. Eksportuojanti Šalis papildytą pranešimą apie eksportą pateikia po to, kai priima galutinį reglamentuojantį dokumentą, kuriuo daromi esminiai su tos cheminės medžiagos uždraudimu ar griežtu ribojimu susiję pokyčiai.
  4. Importuojanti Šalis patvirtina, kad gavo pirmąjį pranešimą apie eksportą po to, kai buvo priimtas galutinis reglamentuojantis dokumentas. Jei eksportuojanti Šalis negauna patvirtinimo per trisdešimt dienų po to, kai buvo išsiųstas pranešimas apie eksportą, ji pateikia antrą pranešimą. Eksportuojanti Šalis deramai stengiasi užtikrinti, kad importuojanti Šalis gautų antrąjį pranešimą.
- *Kai cheminė medžiaga įtraukiama į Konvencijos III priedą, pranešimo apie eksportą procedūra jai nebetaikoma*

Roterdamo konvencija: išanksto praneštas sutikimas, 11 str. (1)

- Kiekviena šalis informuoja Sekretoriatą apie priimtus sprendimus uždrausti ar griežtai apriboti tam tikras chemines medžiagas bei pateikia duomenis, kad sprendimas remiasi medžiagos grėsme žmogaus sveikatai ir aplinkai
- Sekretoriatas perduoda tokius pranešimus nagrinėti Cheminių medžiagų kontrolės komitetui, kuris tikrina jų atitikimą Konvencijos II priedo reikalavimams
- Jei apie tą pačią cheminę medžiagą gaunami pranešimai iš 2 ar daugiau Konvencijos regionų, medžiaga gali būti siūloma įtraukti į Reglamento III priedą
- Šalių konferencija balsuoja dėl Komiteto pasiūlymo papildyti III priedą
- Cheminė medžiaga gali būti išbraukta iš III priedo, jei paaiškėja nauja informacija apie jos poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai.

Roterdamo konvencija: išanksto praneštas sutikimas, 11 str. (2)

1. Kiekviena Šalis imasi reikiamų teisės ar administracinių priemonių siekdama užtikrinti, kad sprendimai dėl įrašytų į III priedą cheminių medžiagų importo būtų priimami laiku.
2. Kiekviena Šalis kiek galima greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip po devynių mėnesių nuo rekomendacinio pobūdžio dokumento, minimo 7 straipsnio 3 dalyje, išsiuntimo dienos nusiunčia Sekretariatui atsakymą dėl atitinkamos cheminės medžiagos tolesnio importo. Jei Šalis daro atsakymo pakeitimų, tai ji nedelsdama pateikia Sekretariatui pataisytą atsakymą.
3. Sekretoriatas, pasibaigus laikotarpiui, nurodytam 2 dalyje, kreipiasi į Šalį, nepatekusią atsakymo, su raštišku prašymu tai padaryti. Jei Šalis negali pateikti atsakymo, Sekretoriatas prireikus padeda jai pateikti atsakymą per 11 straipsnio 2 dalies paskutiniame sakinyje nurodytą laiką.
4. Atsakymas pagal 2 dalį pateikiamas viena iš šių formų:
  - a) galutinis sprendimas priimamas vadovaujantis teisės ar administracinėmis priemonėmis:
    - i) leidžiantis importuoti;
    - ii) neleidžiantis importuoti; arba
    - iii) leidžiantis importuoti tik laikantis nurodytų sąlygų; arba
  - b) tarpinis atsakymas, kuriame gali būti pateiktas:
    - i) tarpinis sprendimas, leidžiantis importuoti tik laikantis nurodytų sąlygų arba nenustatant sąlygų, arba neleidžiantis importuoti tarpiniu laikotarpiu;
    - ii) pranešimas, kad galutinis sprendimas yra aktyviai svarstomas;
    - iii) prašymas Sekretariatui arba Šaliai, pranešusiai apie galutinį reglamentuojantį dokumentą, pateikti daugiau informacijos;
    - iv) prašymas Sekretariatui padėti įvertinti cheminę medžiagą.
5. Atsakymas pagal 4 dalies a ir b punktus yra susijęs su kategorija arba kategorijomis, nustatytomis tai cheminei medžiagai III priede.

Roterdamo konvencija: išanksto praneštas sutikimas, 11 str. (3)

6. Galutinis sprendimas pateikiamas kartu su teisės ar administracinių priemonių, kuriomis jis grindžiamas, apibūdinimu.
7. Kiekviena Šalis ne vėliau kaip šios Konvencijos įsigaliojimo jai dieną nusiunčia Sekretoriatui atsakymus dėl kiekvienos cheminės medžiagos, įrašytos į III priedą. Šalis, jau pateikusi tuos atsakymus pagal Londono nuostatas su pakeitimais arba pagal tarptautinį elgesio kodeksą, neturi tų atsakymų pakartotinai pateikti.
8. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi savo teisės ar administracinėmis priemonėmis, visiems suinteresuotiems jos jurisdikcijoje esantiems subjektams sudaro galimybes susipažinti su tais atsakymais.
9. Šalis, kuri pagal minėtas 2 ir 4 dalį bei 11 straipsnio 2 dalį nusprendžia neleisti importuoti cheminės medžiagos arba importuoti laikantis nurodytų sąlygų, tuo pat metu, jei ji to dar nepadare, uždraudžia ar reikalauja laikytis tų pačių sąlygų:
  - a) importuojant cheminę medžiagą iš bet kurio šaltinio; ir
  - b) vietoje gaminant cheminę medžiagą vidaus vartojimui.
10. Sekretoriatas kas šeši mėnesiai praneša visoms Šalims apie atsakymus, kuriuos jis gavo. Ta informacija apima teisės ar administracinių priemonių, kuriomis remiantis buvo priimti sprendimai, apibūdinimą, jei tokie duomenys turimi. Be to, Sekretoriatas praneša Šalims apie bet kuriuos atvejus, kai atsakymas nepateikiamas.

Roterdamo konvencija: išanksto praneštas sutikimas, 11 str. (4)

1. Kiekviena eksportuojanti Šalis:

a) įgyvendina atitinkamas teisės ar administracines priemones, užtikrinančias, kad visiems suinteresuotiems subjektams, esantiems jos jurisdikcijoje, būtų pranešama apie atsakymus, atsiųstus Sekretariatui pagal 10 straipsnio 10 dalį;

b) imasi atitinkamų teisės ar administracinių priemonių užtikrinti, kad jos jurisdikcijai priklausantys eksportuotojai vykdytų sprendimus, nurodytus kiekviename atsakyme ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo to laiko, kai Sekretariatas pirmą kartą praneša Šalims apie atsakymą pagal 10 straipsnio 10 dalį;

c) importuojančių Šalių prašymu ir, jei reikia, pataria ir padeda joms:

i) gauti papildomos informacijos, padedančios priimti sprendimus pagal 10 straipsnio 4 dalį ir toliau minimą 2 dalies c punktą; ir

ii) stiprinti jų gebėjimus ir pajėgumus saugiai naudoti chemines medžiagas per visą jų naudojimo laikotarpį.

2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad cheminė medžiaga, įrašyta į III priedą, nebūtų eksportuojama iš jos teritorijos į jokią kitą importuojančią Šalį, kuri dėl išskirtinių aplinkybių nepateikė atsakymo arba pateikė tarpinį atsakymą, kuriame nėra tarpinio sprendimo, išskyrus tuos atvejus, kai:

a) tai yra cheminė medžiaga, kuri importavimo metu yra registruota kaip cheminė medžiaga importuojančioje Šalyje; arba

b) tai yra cheminė medžiaga, kurios atžvilgiu turima įrodymų, jog anksčiau ji buvo naudojama importuojančioje Šalyje arba buvo importuojama į ją ir kuriai nebuvo taikomas joks reglamentuojantis dokumentas siekiant uždrausti ją naudoti; arba

c) eksportuotojas siekė gauti aiškų leidimą ją importuoti ir jį gavo iš importuojančios Šalies paskirtosios nacionalinės institucijos. Importuojanti Šalis į tokį prašymą atsako per šešiasdešimt dienų ir nedelsdama praneša Sekretariatui savo sprendimą.

Eksportuojančios Šalies įsipareigojimai pagal šią dalį galioja vienerius metus ir pradedami taikyti pasibaigus šešių mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kai Sekretariatas pirmą kartą praneša Šalims pagal 10 straipsnio 10 dalį, kad Šalis nepateikė atsakymo arba pateikė tarpinį atsakymą, kuriame nėra tarpinio sprendimo.

Roterdamo konvencija: V priedas

REIKALAVIMAI PRANEŠIMUOSE APIE EKSPORTĄ PATEIKIAMAI INFORMACIJAI

1. Pranešimuose apie eksportą pateikiama tokia informacija:

- a) eksportuojančios ir importuojančios Šalies atitinkamų paskirtųjų nacionalinių institucijų pavadinimas ir adresas;
  - b) numatoma eksporto į importuojančią Šalį data;
  - c) uždraustos arba griežtai ribojamos cheminės medžiagos pavadinimas ir informacijos, pateikiamos I priede, santrauka, kurią pagal 5 straipsnį reikės pateikti Sekretariatui. Kai mišinį ar preparatą sudaro daugiau kaip viena tokia cheminė medžiaga, informacija pateikiama apie kiekvieną cheminę medžiagą;
  - d) trumpas pranešimas, kuriame, jei žinoma, nurodoma numatoma cheminės medžiagos kategorija ir numatoma jos naudojimo sritis pagal tą kategoriją importuojančioje Šalyje;
  - e) informacija apie prevencines priemones cheminės medžiagos poveikiui ir jos emisijai sumažinti;
  - f) jei tai mišinys ar preparatas, atitinkamos uždraustos ar griežtai ribojamos cheminės medžiagos ar cheminių medžiagų koncentracija;
  - g) importuotojo pavadinimas ir adresas;
  - h) bet kuri papildoma informacija, kurią turi eksportuojančios Šalies atitinkama paskirtoji nacionalinė institucija ir kuri gali būti naudinga importuojančios Šalies paskirtajai nacionalinei institucijai.
2. Be informacijos, nurodytos 1 dalyje, eksportuojanti Šalis pateikia tokią I priede nurodytą papildomą informaciją, kokios gali prašyti importuojanti Šalis.

Reglamentas 689/2008/EB ir Roterdamo konvencija

- Reglamentas 689/2008/EB taiko Konvencijos reikalavimus platesniam cheminių medžiagų ratui.
- Reglamento nuostatos taikomos visoms importuojančioms valstybėms, o ne tik Konvencijos šalims.
- Plačiau taikoma išanksto pranešto sutikimo procedūra, ji turi papildomų ypatumų.
- Yra draudžiamų eksportuoti medžiagų sąrašas (V priedas).
- Sudėtingas I Reglamento priedas- jį sudaro trys dalys.
- Procedūros taikomos ne tik cheminėms medžiagoms ir preparatams, bet ir gaminiams.

Reglamentas 689/2008/EB- kai kurios sąvokos, 3 str.

- **Pesticidai – cheminės medžiagos, priklausančios vienai iš šių subkategorijų:**
  - a) **pesticidai, naudojami kaip augalų apsaugos produktai, kuriems taikoma 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką (1);**
  - b) **kiti pesticidai, kaip antai biocidiniai produktai, kuriems taikoma 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/8/EB dėl biocidinių produktų pateikimo į rinką (2), ir dezinfekavimo priemonės, insekticidai bei parazitocidai, kuriems taikomos Direktyva 2001/82/EB ir Direktyva 2001/83/EB;**
- **Pramoninės cheminės medžiagos – kuriai nors iš šių subkategorijų priskiriamos cheminės medžiagos:**
  - a) **profesionaliems naudotojams skirtos cheminės medžiagos;**
  - b) **plačiai visuomenei skirtos cheminės medžiagos;**
- **Eksportas – tai:**
  - a) **nuolatinis arba laikinas cheminės medžiagos, atitinkančios Sutarties 23 straipsnio 2 dalies nuostatas, eksportas;**
  - b) **Sutarties 23 straipsnio 2 dalies nuostatų neatitinkančios cheminės medžiagos, kuriai taikoma kita nei Bendrijos išorinis tranzitas prekių judėjimo Bendrijos muitų teritorijoje muitinės procedūra, reeksportas;**

Reglamentas 689/2008/EB- kai kurios sąvokos, 3 str.

- importas – cheminės medžiagos, kuriai taikoma kita nei Bendrijos išorinis tranzitas prekių judėjimo Bendrijos muitų teritorijoje muitinės procedūra, fizinis įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją;
- eksportuotojas – bet kuris toliau minimas fizinis arba juridinis asmuo:
  - a) asmuo, kurio vardu pateikiama eksporto deklaracija, t. y. asmuo, kuris deklaracijos priėmimo metu yra pasirašęs sutartį su prekių gavėju Konvencijos šalyje arba kitoje valstybėje ir turi įgaliojimą priimti sprendimą dėl cheminės medžiagos išsiuntimo iš Bendrijos muitinės teritorijos;
  - b) jeigu eksporto sutartis nėra sudaryta arba tokią sutartį pasirašęs asmuo veikia ne savo vardu – asmuo, turintis įgaliojimą priimti sprendimą dėl cheminės medžiagos išsiuntimo iš Bendrijos muitinės teritorijos;
  - c) kai pagal sutartį, kurios pagrindu vykdomas eksportas, teisę disponuoti chemine medžiaga turi ne Bendrijoje įsisteigęs asmuo – Bendrijoje įsisteigusi sutarties šalis;
- importuotojas – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra cheminės medžiagos gavėjas jos įvežimo į Bendrijos muitinės teritoriją metu;

Reglamentas 689/2008/EB-Europos Komisijos ir valstybių narių funkcijų pasiskirstymas

EK veikia:

- kaip Bendrijos PNI- praneša apie draudžiamas/ribojamas medžiagas ir sprendimus dėl importo;
- siunčia pranešimus apie eksportą;
- tvarko EDEXIM duomenų bazę;

Valstybės narės:

- tikrina eksportuotojų parengtus eksporto pranešimus;
- prašo aiškaus importuojančios šalies sutikimo (padedama EK)
- bendradarbiauja rengiant pranešimus apie uždraustas/ribojamas medžiagas ir sprendimus dėl importo;
- užtikrina muitinės kontrolę
- nustato sankcijas už Reglamento nesilaikymą (ATPK 84-1 str.)

Reglamento 689/2008/EB I priedas, 6 str.

1. Cheminės medžiagos, kurioms taikomos šio reglamento nuostatos dėl pranešimo apie eksportą, IPS pranešimai ir IPS tvarkos, yra kaip išvardyta I priede.
2. I priede išvardytos cheminės medžiagos priskiriamos vienai arba daugiau iš trijų cheminių medžiagų grupių, sudarančių I priedo 1, 2 ir 3 dalis.

I priedo 1 dalyje yra išvardytos cheminės medžiagos, apie kurių eksportą privaloma pranešti pagal 7 straipsnyje nustatytą tvarką, taip pat nurodant išsamią informaciją apie cheminės medžiagos identifikavimą, kategoriją ir (arba) subkategoriją pagal jos naudojimo apribojimą, apribojimo rūšį ir, jei yra, papildomą informaciją, ypač dėl pranešimo apie eksportą reikalavimų išimčių.

I priedo 2 dalyje išvardytoms cheminėms medžiagoms ne tik taikoma 7 straipsnyje nustatyta pranešimo apie eksportą tvarka, tačiau joms taip pat galima taikyti 10 straipsnyje nustatytą IPS pranešimų tvarką, pateikiant išsamią informaciją apie atitinkamos cheminės medžiagos identifikavimą ir naudojimo kategoriją.

I priedo 3 dalyje yra išvardytos cheminės medžiagos, kurioms taikoma IPS tvarka, nurodant naudojimo kategoriją ir, prireikus, papildomą informaciją, ypač dėl bet kokių reikalavimų pranešti apie eksportą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti sąrašai elektroninėmis priemonėmis yra pateikiami visuomenei. (*EDEXIM duomenų bazėje*)

Reglamentas 689/2008/EB- pranešimas apie eksportą, 7 str.(1)

1. Šio straipsnio 2–8 dalys taikomos I priedo I dalyje išvardytoms medžiagoms arba preparatams, kurių sudėtyje yra toks šių medžiagų kiekis, kad galėtų būti taikomi ženklavimo įpareigojimai pagal Direktyvą 1999/45/EB, nepriklausomai nuo bet kokių kitų juose esančių medžiagų.
2. Kai eksportuotojas pirmą kartą po to, kai įsigaliojo šis reglamentas, ketina eksportuoti 1 dalyje minimą cheminę medžiagą iš Bendrijos į Konvencijos šalį arba kitą valstybę, jis apie tai praneša valstybės narės, kurioje jis yra įsisteigęs, paskirtajai nacionalinei institucijai ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki numatytos tos cheminės medžiagos eksporto datos. Nuo tada eksportuotojas kiekvienais kalendoriniais metais praneša paskirtajai nacionalinei institucijai apie pirmąjį tokios cheminės medžiagos eksportą ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki eksporto datos. Pranešimas turi atitikti II priede nustatytus reikalavimus.

Paskirtoji nacionalinė institucija patikrina, ar pateikta informacija atitinka II priedo reikalavimus, ir gautąjį eksportuotojo pranešimą nedelsdama persiunčia Komisijai. Komisija imasi visų reikalingų priemonių, užtikrinančių, kad atitinkamos importuojančios Konvencijos šalies paskirtosios nacionalinės institucijos arba kitos importuojančios valstybės atitinkamos valdžios institucijos gautų pranešimą ne vėliau kaip likus 15 dienų iki pirmojo numatyto eksporto datos ir vėliau kiekvienais kalendoriniais metais prieš pirmąjį atitinkamos cheminės medžiagos eksportą. Ši nuostata taikoma neatsižvelgiant į tai, kaip numatoma naudoti cheminę medžiagą importuojančioje Konvencijos šalyje arba kitoje valstybėje. Visi pranešimai apie eksportą yra užregistruojami Komisijos duomenų bazėje ir jiems suteikiamas eksporto nuorodos identifikacijos numeris, be to, atnaujinti atitinkamų cheminių medžiagų, jas importuojančių Konvencijos šalių ir kitų valstybių sąrašai kiekvienais kalendoriniais metais yra skelbiami visuomenei ir pateikiami atitinkamų valstybių narių paskirtosioms nacionalinėms institucijoms.
3. Jei Komisija per 30 dienų nuo pranešimo apie pirmąjį eksportą, teikiamo po to, kai cheminė medžiaga įtraukiama į I priedo 1 dalį, išsiuntimo negauna patvirtinimo apie tokio pranešimo gavimą iš importuojančios Konvencijos šalies arba kitos valstybės, ji išsiunčia antrą pranešimą. Komisija imasi protingų pastangų siekdama užtikrinti, kad importuojančios Konvencijos šalies paskirtoji nacionalinė institucija arba kitos importuojančios valstybės atitinkama valdžios institucija antrąjį pranešimą gautų.
4. Naujas pranešimas apie eksportą teikiamas pagal 2 dalyje numatytą tvarką tada, jei eksportas vykdomas pasikeitus Bendrijos teisės aktams dėl atitinkamų cheminių medžiagų pateikimo į rinką, naudojimo arba ženklavimo arba tiek pakitus atitinkamo preparato sudėčiai, kad pakinta tokio preparato ženklavimas. Naujasis pranešimas turi atitikti II priede nustatytus reikalavimus; jame reikia nurodyti, kad tai yra ankstesnio pranešimo pataisytas variantas.

Reglamentas 689/2008/EB- pranešimas apie eksportą, 7 str.

3. Jei Komisija per 30 dienų nuo pranešimo apie pirmąjį eksportą, teikiamo po to, kai cheminė medžiaga įtraukiama į I priedo 1 dalį, išsiuntimo negauna patvirtinimo apie tokio pranešimo gavimą iš importuojančios Konvencijos šalies arba kitos valstybės, ji išsiunčia antrą pranešimą. Komisija imasi protingų pastangų siekdama užtikrinti, kad importuojančios Konvencijos šalies paskirtoji nacionalinė institucija arba kitos importuojančios valstybės atitinkama valdžios institucija antrąjį pranešimą gautų.
4. Naujas pranešimas apie eksportą teikiamas pagal 2 dalyje numatytą tvarką tada, jei eksportas vykdomas pasikeitus Bendrijos teisės aktams dėl atitinkamų cheminių medžiagų pateikimo į rinką, naudojimo arba ženklavimo arba tiek pakitus atitinkamo preparato sudėčiai, kad pakinta tokio preparato ženklavimas. Naujasis pranešimas turi atitikti II priede nustatytus reikalavimus; jame reikia nurodyti, kad tai yra ankstesnio pranešimo pataisytas variantas.
5. Jei cheminės medžiagos eksportas yra susijęs su ekstremalia situacija, kai bet koks delsimas gali kelti pavojų importuojančios Konvencijos šalies arba kitos valstybės visuomenės sveikatai arba aplinkai, 2, 3 ir 4 dalyse nurodyti reikalavimai gali būti visiškai arba iš dalies netaikomi eksportuojančios valstybės narės paskirtosios nacionalinės institucijos nuožiūra, prieš tai pasikonsultavus su Komisija.

Reglamentas 689/2008/EB- pranešimas apie eksportą, 7 str. (2)

6. Šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įsipareigojimai nebegalioja, kai tenkinamos šios sąlygos:
  - a) atitinkama cheminė medžiaga tapo chemine medžiaga, kuriai taikoma IPS tvarka;
  - b) importuojanti valstybė, kuri yra Konvencijos šalis, pagal Konvencijos 10 straipsnio 2 dalį pateikė atsakymą sekretoriatui nurodydama, ar ji sutinka, ar nesutinka, kad atitinkama cheminė medžiaga būtų importuojama;
  - c) sekretoriatas pranešė Komisijai apie tą atsakymą, ir ji perdavė šią informaciją valstybėms narėms. Pirmoji pastraipa netaikoma tada, jei importuojanti valstybė, kuri yra Konvencijos šalis, aiškiai reikalauja, pvz., savo sprendimu dėl importo arba kitaip, kad eksportuojančios šalys ir toliau teiktų pranešimus apie eksportą. 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įsipareigojimai taip pat nebegalioja, kai tenkinamos šios sąlygos:
    - a) importuojančios Konvencijos šalies paskirtoji nacionalinė institucija arba atitinkama kitos importuojančiosios valstybės valdžios institucija panaikino reikalavimą teikti jai pranešimus prieš eksportuojant cheminę medžiagą;
    - b) Komisija gavo šią informaciją iš sekretoriato arba iš importuojančios Konvencijos šalies paskirtosios nacionalinės institucijos ar iš atitinkamos kitos importuojančiosios valstybės valdžios institucijos ir perdavė ją valstybėms narėms bei paskelbė internete.
7. Komisija, atitinkamos valstybių narių paskirtosios nacionalinės institucijos ir eksportuotojai, importuojančioms Konvencijos šalims ir kitoms valstybėms pareikalavus, pateikia turimą papildomą informaciją apie eksportuojamas chemines medžiagas.
8. Valstybės narės gali įdiegti sistemas, įpareigojančias eksportuotojus už kiekvieną pranešimą apie eksportą ir už kiekvieną pateiktą prašymą suteikti aiškų sutikimą mokėti administravimo mokestį, atitinkantį šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse ir 13 straipsnio 3, 6 ir 7 dalyse nurodytų procedūrų vykdymo išlaidas.

Reglamentas 689/2008/EB- išanksto praneštas sutikimas, 13 str. (1)

I) I priedo 2 arba 3 dalyje išvardytos medžiagos arba preparatai, kurių sudėtyje yra toks šių medžiagų kiekis, kad galėtų būti taikomi ženklinimo įpareigojimai pagal Direktyvą 1999/45/EB, nepriklausomai nuo bet kokių kitų juose esančių medžiagų, negali būti eksportuojami, jeigu netenkinama kuri nors iš toliau nurodytų sąlygų:

a) eksportuotojas per savo paskirtąją nacionalinę instituciją, pasikonsultavusią su Komisija ir importuojančios šalies paskirtąją nacionalinę instituciją arba atitinkama kitos importuojančios šalies institucija, prašė ir gavo aiškų sutikimą dėl importo;

b) į I priedo 3 dalį įtrauktų cheminių medžiagų atveju naujausiame aplinkraštyje, sekretoriato paskelbtame pagal 1 dalį, nurodoma, kad importuojančioji Konvencijos šalis sutinka importuoti. Tuo atveju, jeigu I priedo 2 dalyje išvardytas chemines medžiagas numatoma eksportuoti į EBPO valstybes, eksportuotojo valstybės paskirtoji nacionalinė institucija, pasikonsultavusi su Komisija, dėl kiekvieno atvejo atskirai gali nuspręsti, kad aiškaus sutikimo nebūtina gauti, jeigu tuo metu, kai cheminė medžiaga importuojama į atitinkamą EBPO valstybę, ji yra licencijuota, užregistruota arba patvirtinta toje EBPO valstybėje.

Kai pateikiamas prašymas suteikti aiškų sutikimą pagal a) punktą, jeigu Komisija arba eksportuotojo valstybės paskirtoji nacionalinė institucija negauna atsakymo į šį prašymą per 30 dienų, Komisija išsiunčia priminimą. Jeigu atsakymas negaunamas per tolesnes 30 dienų, Komisija prireikus gali siųsti tolesnius priminimus.

II) priedo 2 arba 3 dalyse išvardytų cheminių medžiagų atvejais eksportuotojo valstybės paskirtoji nacionalinė institucija gali, pasikonsultavusi su Komisija, dėl kiekvieno atvejo atskirai nuspręsti, kad cheminė medžiaga gali būti eksportuojama, jeigu pasitelkus visas protingas pastangas per 60 dienų nebuvo gautas atsakymas į prašymą suteikti aiškų sutikimą pagal 6 dalies a) punktą ir jeigu importuojančios Konvencijos šalies arba kitos valstybės oficialūs šaltiniai pateikia įrodymų, kad cheminė medžiaga buvo licencijuota, užregistruota arba patvirtinta.

Priimdama sprendimą dėl I priedo 3 dalyje išvardytų cheminių medžiagų eksporto paskirtoji nacionalinė institucija, pasikonsultavusi su Komisija, atsižvelgia į galimą poveikį žmonių sveikatai ar aplinkai, kuris sukeltas naudojant konkrečią cheminę medžiagą importuojančioje Konvencijos šalyje ar kitoje valstybėje.

Reglamentas 689/2008/EB- išanksto praneštas sutikimas, 13 str. (2)

- III) Kiekvieno aiškaus sutikimo, gaunamo pagal 6 dalies a punktą, arba atleidimo pagal 7 dalį galiojimą reguliariai persvarsto Komisija, konsultuodamasi su susijusiomis valstybėmis narėmis toliau nurodyta tvarka:
- a) kai gaunamas aiškus sutikimas pagal 6 dalies a punktą, naują aiškų sutikimą privaloma gauti iki trečiųjų kalendorinių metų nuo tada, kai buvo duotas sutikimas, pabaigos, jeigu to sutikimo sąlygose nereikalaujama kitaip;
  - b) jeigu per tą laiką negaunama atsakymo į prašymą, kiekvienas atleidimas pagal 7 dalį galioja ilgiausiai 12 mėnesių, kuriems pasibaigus privaloma gauti aiškų sutikimą. Tačiau šios dalies a punkte nurodytais atvejais eksportas net ir po atitinkamo laikotarpio pabaigos gali tęstis papildomą 12 mėnesių laikotarpį, kol bus laukiama atsakymo į naują prašymą duoti aiškų sutikimą.
- Visi nauji prašymai siunčiami per Komisiją.
- IV) Komisija savo duomenų bazėje užregistruoja visus prašymus duoti aiškų sutikimą, gautus atsakymus ir suteiktus atleidimus. Kiekvienam gautam aiškiam sutikimui arba atleidimui suteikiamas konkretus sutikimo nuorodos identifikacijos numeris ir pateikiama visa svarbi informacija apie bet kokias su juo susijusias sąlygas, galiojimo datas ir kt. Nekonfidenciali informacija viešai skelbiama internete.

Reglamentas 689/2008/EB: tam tikrų cheminių medžiagų ir gaminių, turinčių cheminių medžiagų, eksportas, 14 str.

1. Gaminiais, turintiems nesureagavusių cheminių medžiagų, įtrauktų į I priedo 2 arba 3 dalį, arba preparatams, kurių sudėtyje yra toks šių medžiagų kiekis, kad galėtų būti taikomi ženklinimo įpareigojimai pagal Direktyvą 1999/45/EB, nepriklausomai nuo bet kokių kitų juose esančių medžiagų, taikoma 7 straipsnyje nustatyta pranešimo apie eksportą tvarka.
2. V priede išvardytos cheminės medžiagos ir gaminiai, kuriuos Bendrijoje draudžiama naudoti siekiant apsaugoti žmonių sveikatą arba aplinką, neeksportuojami.

Reglamentas 689/2008/EB- muitinės kontrolė, 17 str.

1. Kiekviena valstybė narė paskiria institucijas, pvz., muitines, kurios būtų atsakingos už I priede išvardytų cheminių medžiagų importo ir eksporto kontrolę, nebent ji būtų tai padariusi iki šio reglamento įsigaliojimo.

Komisija ir valstybės narės kryptingai ir darniai stebi eksportuotojų atitikimą šio reglamento reikalavimams. Kiekviena valstybė narė į savo reguliarias tvarkos veikimo ataskaitas pagal 21 straipsnio 1 dalį įtraukia išsamią informaciją apie savo institucijų toje srityje vykdomą veiklą.

2. Eksportuotojai savo eksporto deklaracijoje (bendrojo administracinio dokumento 44 laukelyje arba atitinkamoje elektroninės eksporto deklaracijos duomenų skiltyje), kaip nurodyta 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (1), 161 straipsnio 5 dalyje, pateikia šio reglamento 7 straipsnio 2 dalyje, 13 straipsnio 1 dalyje arba 9 dalyje numatytus taikytinus identifikacijos numerius, taip patvirtindami, kad jie laikosi jiems taikomų reikalavimų.

Reglamentas 689/2008/EB: papildomi reikalavimai eksportuojamoms cheminėms medžiagoms ir preparatams, 13 str.

- I. Jokia cheminė medžiaga neeksportuojama, kai iki jos galiojimo pabaigos datos lieka mažiau nei šeši mėnesiai, tais atvejais, kai tokia data yra nurodyta arba gali būti nustatyta pagal pagaminimo datą, nebent tai yra neįmanoma dėl šiai cheminei medžiagai būdingų savybių. Pesticidų eksportuotojai užtikrina, kad talpyklų dydis ir pakuotė būtų optimaliai parinkta, siekiant sumažinti pasenusių atsargų susidarymo riziką.
- II. Pesticidų eksportuotojai užtikrina, kad etiketėje būtų pateikta konkreti informacija apie jų laikymo sąlygas ir stabilumą importuojančios Konvencijos šalies arba kitos valstybės klimato sąlygomis. Be to, jie užtikrina, kad eksportuojami pesticidai atitiktų Bendrijos teisės aktuose nustatytas grynumo specifikacijas
- III. Eksportui skirtoms cheminėms medžiagoms taikomos pakavimo ir ženklinimo priemonės, nustatytos Direktyvoje 67/548/EEB, Direktyvoje 1999/45/EB, Direktyvoje 91/414/EEB ir Direktyvoje 98/8/EB ar bet kuriame kitame tam skirtame Bendrijos teisės akte arba remiantis minėtais teisės aktais nustatytos priemonės. Pirmosios pastraipos nuostata neturi prieštarauti jokiems specialioms importuojančios Konvencijos šalies arba kitos valstybės reikalavimams, atsižvelgiant į atitinkamus tarptautinius standartus. 2. 1 dalyje minimų arba į I priedą įtrauktų cheminių medžiagų etiketėje nurodoma atitinkamai jų naudojimo pabaigos data ir pagaminimo data. Jei būtina, nurodomos įvairioms klimato zonoms skirtos naudojimo pabaigos datos.
- IV. Eksportuojant 1 dalyje nurodytas chemines medžiagas, pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą (1) pridedamas saugos duomenų lapas. Tokį saugos duomenų lapą eksportuotojas išsiunčia kiekvienam importuotojui.
- V. Etiketėje ir saugos duomenų lape pateikiama informacija, kiek tai įmanoma, užrašoma paskirties šalies ar rajono oficialiosiomis kalbomis arba viena ar daugiau pagrindinių kalbų.

Reglamentas 689/2008/EB: tranzitinis vežimas, 15 str.

1. Konvencijos šalys, reikalaujančios informacijos apie cheminių medžiagų, kurioms taikoma IPS tvarka, gabenimą tranzitu, išvardijamos VI priede kartu su informacija, kurią kiekviena Konvencijos šalis reikalauja pateikti per sekretoriataus.
2. Jei į I priedo 3 dalį įtraukta medžiaga yra vežama per VI priede nurodytos Konvencijos šalies teritoriją, eksportuotojas ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki pirmojo gabenimo tranzitu ir ne vėliau kaip likus 8 dienoms prieš kiekvieną vėlesnį gabenimą tranzitu pateikia valstybės narės, kurioje jis yra įsisteigęs, paskirtajai nacionalinei institucijai visą įmanomą Konvencijos šalies reikalaujamą informaciją pagal VI priedą.
3. Valstybės narės paskirtoji nacionalinė institucija nusiunčia Komisijai informaciją, gautą iš eksportuotojo pagal 2 dalį, ir visą kitą turimą papildomą informaciją.
4. Ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki pirmojo gabenimo tranzitu ir prieš kiekvieną vėlesnį gabenimą tranzitu Komisija nusiunčia pagal 3 dalį gautą informaciją ir bet kokią kitą turimą papildomą informaciją tų Konvencijos šalių, kurios tos informacijos pareikalavo, paskirtosioms nacionalinėms institucijoms.

Reglamentas 689/2008/EB: ataskaitos, 9 str.

1. Kiekvienas eksportuotojas:

— priede išvardytų medžiagų,

— preparatų, kurių sudėtyje yra toks šių medžiagų kiekis, kad galėtų būti taikomi ženklavimo įpareigojimai pagal Direktyvą 1999/45/EB, nepriklausomai nuo bet kokių kitų juose esančių medžiagų, arba

— gaminių, turinčių nesureagavusių medžiagų, įtrauktų į I priedo 2 arba 3 dalį, arba preparatų, kurių sudėtyje yra toks šių medžiagų kiekis, kad galėtų būti taikomi ženklavimo įpareigojimai pagal Direktyvą 1999/45/EB, nepriklausomai nuo bet kokių kitų juose esančių medžiagų,

per pirmąjį kiekvienų metų ketvirtį informuoja savo valstybės narės paskirtą nacionalinę instituciją apie tai, koks kiekvienos cheminės medžiagos (atskiros ir kaip preparatų arba gaminių sudedamosios dalies) kiekis praėjusiais metais išsiųstas į kiekvieną Konvencijos šalį arba į kitą valstybę. Ši informacija pateikiama kartu su kiekvieno importuotojo, kuriam cheminės medžiagos buvo siunčiamos per minėtą laikotarpį, pavadinimais ir adresais. Pateikiant šią informaciją atskirai nurodomos eksportuojamos medžiagos pagal 13 straipsnio 7 dalį.

Kiekvienas cheminių medžiagų importuotojas į Bendriją pateikia tą pačią informaciją apie į Bendriją importuotą kiekį. 2. Komisijai arba jo valstybės narės paskirtajai nacionalinei institucijai paprašius, eksportuotojas arba importuotojas pateikia bet kokią papildomą informaciją apie chemines medžiagas, reikalingą šiam reglamentui įgyvendinti.

3. Kiekvienais metais kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai apibendrintus duomenis, kaip nurodyta III priede. Komisija apibendrina šią informaciją Bendrijos lygiu ir paskelbia nekonfidencialią informaciją visuomenei savo interneto duomenų bazėje.

EDEXIM duomenų bazė

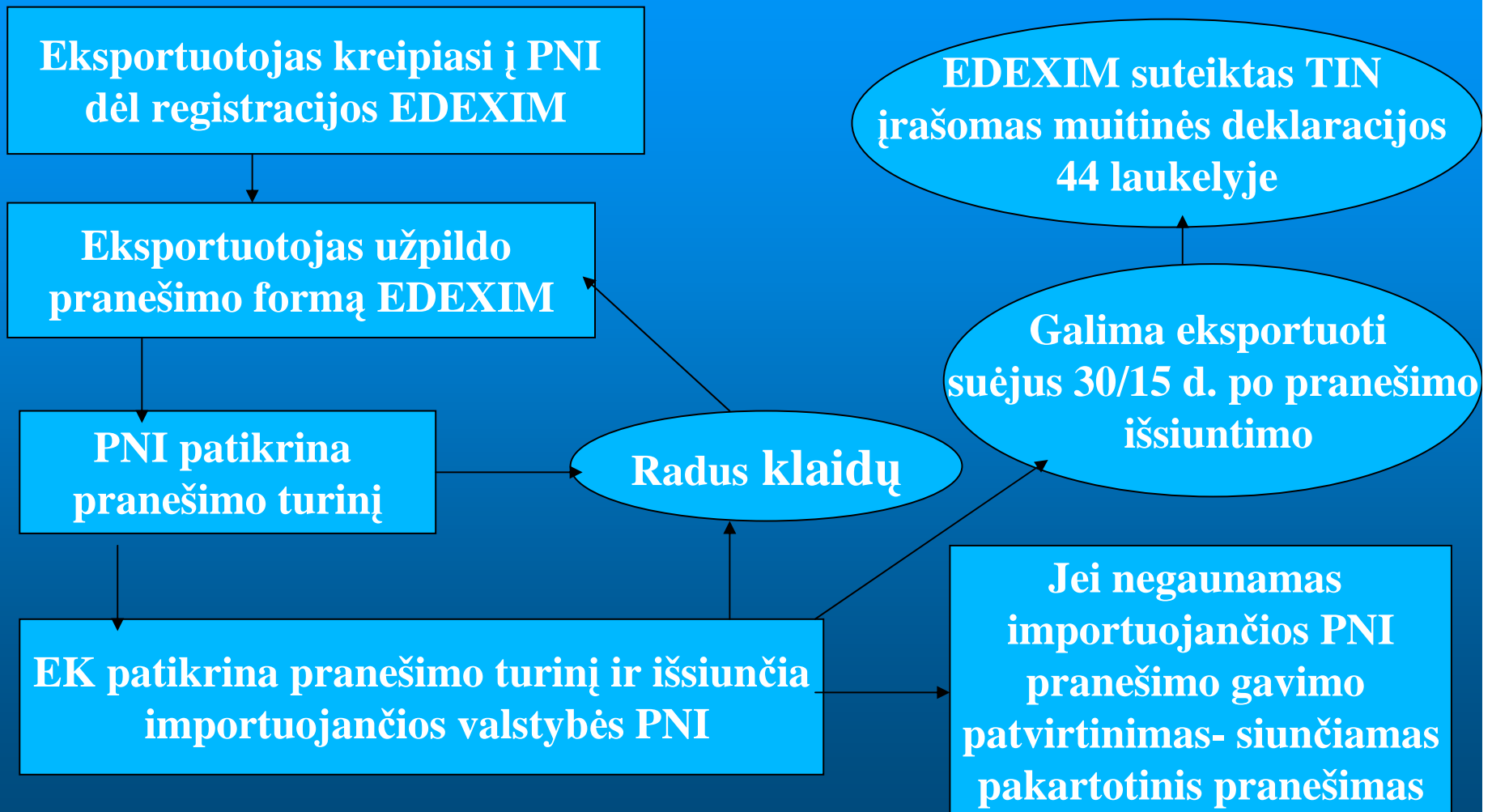
- **European Database on EXport and IMport of dangerous chemicals- duomenų bazė skirta palengvinti Reglamento 689/2008/EB nustatytas eksporto procedūras**
- **Šioje duomenų bazėje yra kaupiama visa informacija ir teisės aktai susiję su Roterdamo konvencijos ir Reglamento 689/2008/EB įgyvendinimu**

EDEXIM versijos:

- 1. PNI versija: skirta eksportuotojų ir muitinės įstaigų registracijai duomenų bazėje, eksporto pranešimo tikrinimui, eksporto pranešimo rengimui, aiškaus sutikimo procedūrai**
- 2. Eksportuotojo versija: skirta eksporto pranešimams rengti**
- 3. Muitinės versija: skirta eksporto pranešimų, sprendimų dėl importo ir aiškaus sutikimo dėl importo procedūroms kontroliuoti pasienyje**

EDEXIM duomenų bazė: eksporto pranešimo procedūra

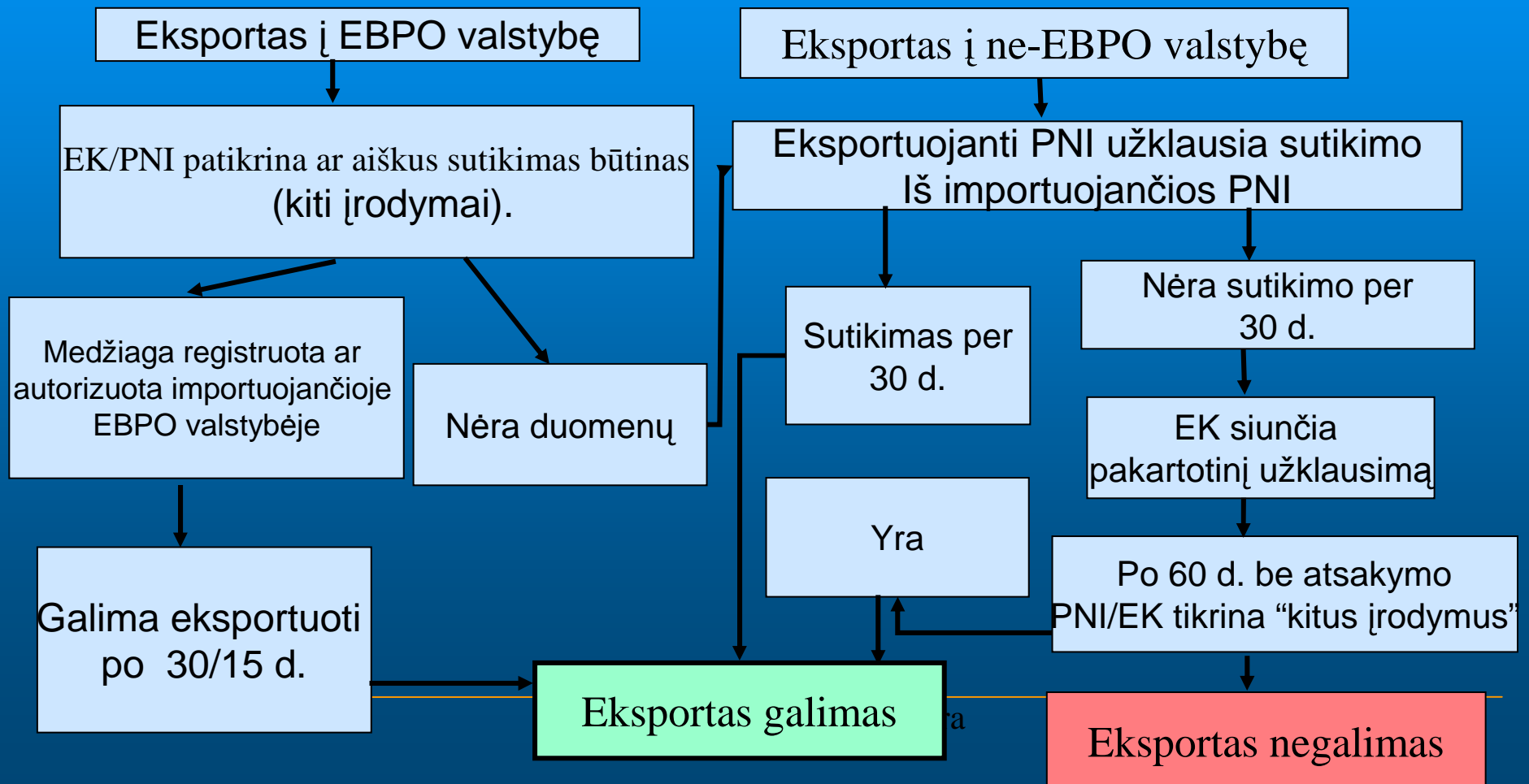
EDEXIM duomenų bazė-Nuorodos identifikacijos numeris

- Siekiant supaprastinti muitinės kontrolę, buvo nutarta vieningą Nuorodos (Reglamente- Taikomą) identifikacijos numerį (NIN), kurio pagalba nustatoma ar įvykdytos visos administracinės procedūros (eksporto pranešimas, gautas aiškus sutikimas dėl importo ir pan.).
- NIN sukuriamas parengus eksporto pranešimą, ir priklausomai nuo to ar šis pranešimas yra peržiūrėtas EK ir suėjo eksporto data, nesibaigė jo galiojimo metai jis leidžia arba draudžia krovinio išvežimą.
- Tais atvejais, kai eksportui nebūtinai reikalingas pranešimas apie eksportą (Reglamento I priedo 3 dalies medžiagos, V priedo draudžiamos eksportuoti medžiagos), yra sukuriamas “netikras” eksporto pranešimas, kuris importuotojui nesiunčiamas, o naudojamas tik NIN priskyrimo eksportuojamam kroviniui tikslu.

Reglamentas 689/2008/EB iš anksto pranešto sutikimo procedūra

Reglamento I priedo 2 dalis

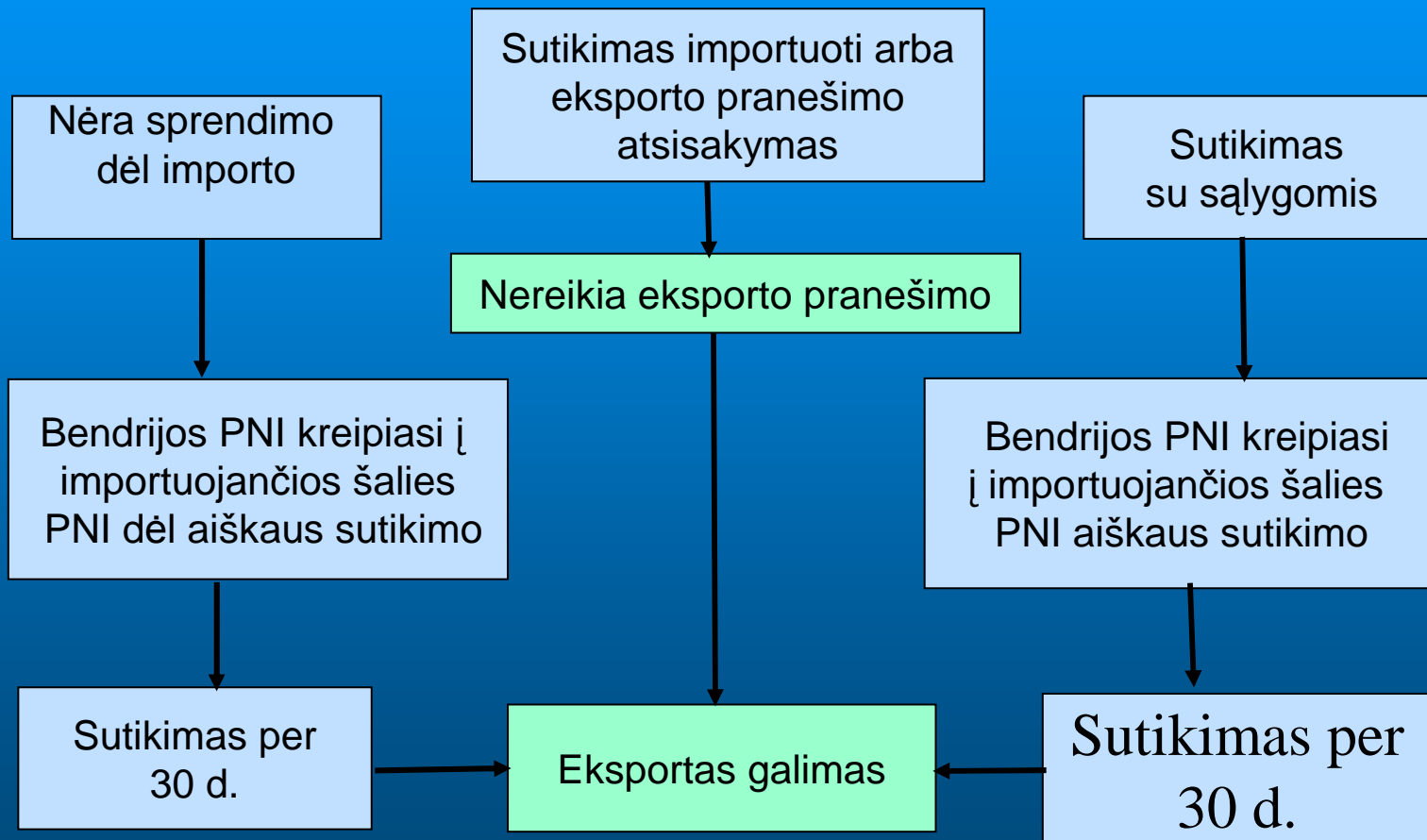

Reglamentas 689/2008/EB iš anksto pranešto sutikimo procedūra

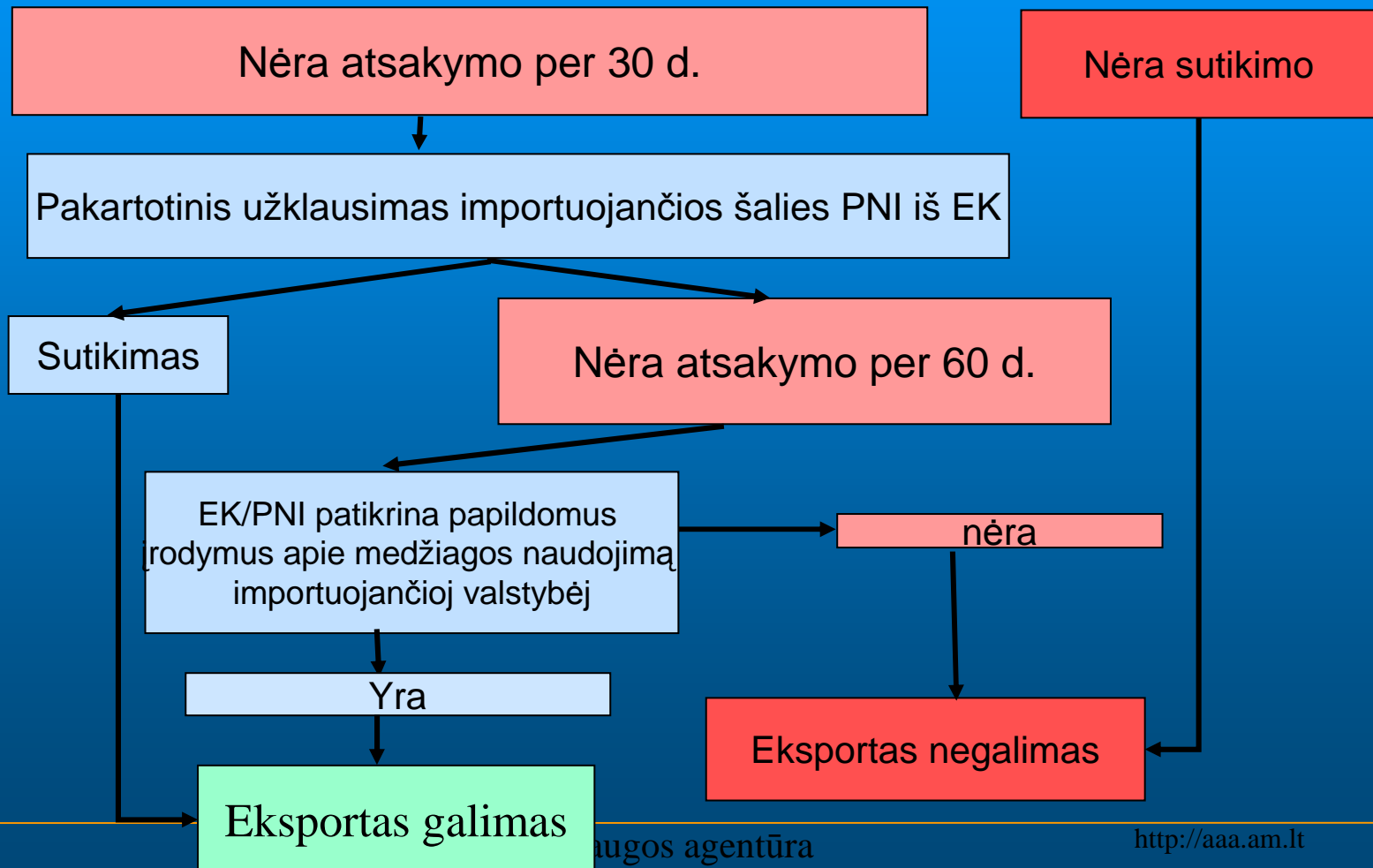
Reglamento I priedo 3dalis

Reglamentas 689/2008/EB iš anksto pranešto sutikimo procedūra

Reglamento I priedo 3dalis

Daugiau informacijos

- <http://edexim.jrc.it/>
- <http://ec.europa.eu/environment/chemicals/pic/index.htm>
- <http://www.infochema.lt/infochema/>

Lietuvos Paskirtoji Nacionalinė Institucija:

Aplinkos apsaugos agentūra

(Cheminių medžiagų departamentas, Informacijos sk.)

Vytautas Danilevičius, tel. (8-5) 212 6099

El. paštas v.danilevicius@aaa.am.lt